

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exhortationes|| Ad|| Religiosos

Dirckinck, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1704

[5. De amicitia & amore nationali evellendo. Thema. Inimicus homo hoc fecit. Matth. 13.]

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51834)

EXHORTATIO V. IN REGULAM XLII.

De amicitia & amore nationali evellendo.

T H E M A.

Inimicus homo hoc fecit. Matth. 13.

Vel ex Regula.

Eminam amicitiam particularem, duplici zizaniorum genere adumbratam, exhortatione proximè præcedente, expotimus; restat nunc genus tertium, æquè, si non magis, religionis agro nocivum, ab homine inimico, id est Caco-demone superfeminatum; nempe tribulorum ac carduorum, frumento, id est charitati fraternæ, admodum infestorum; quibus illud Nafonis hemistichium jure aptaveris: *Lolium, tribulique fatigant, triticeas messes.* L. 5. Metam. Dum sese longè, latèque explicant, aculeis suis segetem pungunt, ac suppressunt. Quid verò istud tribulorum genus, nisi amorem & amicitiam particularem, in natione & Patria fundatam

indicat? Quæ, nisi sedulo advigiletur, mirè, licet occultè, serpsit, se dilatat undique, nationesque alienas, verbis aculeatis pungit ac suppressit; tanto charitatis & religionis damno, ut non injuriâ, & morbum & pestem utriusque nuncupaveris. Plinius L. 18. c. 17. *allicit: Lolium & tribulos, & carduos, leppique, non minus quàm rubos, inter fragum morbos potius; quàm inter ipsius terra pestem numeraverim.* Ego verò prædictas amicitias, præsertim radicatae & adultas, non modò morbum; sed & pestem & interitum veræ amicitiae & charitatis fraternæ, omnisque vitæ religiose venenum ac toxicum esse merito affirmaverim. Quod evicero. si eas charitati Christianæ, Apostolicæ, primivæ Ecclesiæ & Societatis primivæ inimicam esse, & è diametro repugnans, demonstravero.

I. Amicitia

I. Amicitia particularis, inter certa nationis & patriæ, homines conflata, exclusis aliis, instar tribulorum & carcerum, à Diabolo supereminata, charitati Christi & præcepto ejus è diame- tro repugnat; veræque dilectionis Christi- anæ ac Religiosæ hostis ac pestis est. Quali enim dilectione, nos Christus Dominus persecutus est? Nobisque præcepit Fratres nostros prosequi? Non alia certe, nisi charitate universali, ve- hemente & perseverante: *Hoc, inquit, est præceptum meum, ut diligatis invicem, sicut dilexi vos.* Id est: quemadmo- dum ego vos Apostolos meos, omnes- que mortales, universali amore com- plexus sum, neminem à visceribus cha- ritatis excludendo; ita jubeo, mando, volo, ut & vos, fratres vestros ac proxi- mos, simili amore prosequamini. Hac igitur est formula, hic est modus dile- ctionis religiosæ. Christus Dominus noster non solum Galilæis & Judæis; sed omnibus omnino hominibus, bene vo- luit; omnibus vera bona favit, omnes salvos fieri & ad agnitionem veritatis pervenire desideravit. *Hoc est præceptum meum, ut diligatis invicem, sicut ego dilexi vos, & omnes vobiscum:* Christus Do- minus noster universalem suam erga omnes amorem luculentè ostendit, pro omnibus de cælo in hoc exilium de- scendendo; pro omnibus sacrum mor- talitatis nostræ induendo, pro omnibus 33. annis in hoc mundo sese detinendo; pro omnibus Sacramenta instituendo; tanquam lux vera, omnem hominem venientem in hunc mundum, doctrinæ suæ radiis illuminando; pro omnibus diversissima tormenta subeundo, & mor-

tem crucis probrosissimam oppetendo. Hæc est charitas Christi excellentissi- ma, vehemens & constanter perseve- rans; nam cum dilexisset suos, qui erant in mundo, in finem dilexit eos. *Adver- sis probatur amor,* inquit S. Chryso- stomus, *affectio pensatur periculis, paenis exa- minatur dilectio, morte perfecta charitas innuitur.* Serm. 6. de pas. Dom.

Talis, Charissimi, sit nostra, erga Fratres, dilectio, non particularis; sed, sicut Christi Domini, universalis erga omnes, S. Basilii in reg. brev. interrog. 160. cum quaereret, quali benevolentiâ inter nos copulari oporteat? *Ea* respondet, *quam Christus Dominus decla- ravit his verbis: Diligite invicem sicut dilexi vos. Majorem dilectionem nemo habet quam ut animam suam ponat, pro amicis suis.* Pro amico suo, id est pro iis, quos diligit, & amicorum loco habet, sive amici sint, sive inimici: quomodo Salva- tor etiam pro inimicis, pro persecutori- bus & crucifixoribus suis mortem subi- vit. Tali igitur nos invicem complexi oportet amore, tam vehementi, tam constanti, ut mortem sustinere pro Fra- tribus non vereamur: quanto magis in rebus obviis & levioribus, charitas om- nibus nemine excluso, constanter, non in tirocinio duntaxat, sed toto vitæ de- cursu est exhibenda?

II. Particularis amicitia nationalis pestis est, & repugnat charitati Aposto- licæ; quâ hi omnes nationes, omnes gentes, omnes populos absque discrimine terrarum & patriæ, amoris sin- ceri sine complectebantur. Percurrite totum Apostolorum Senatuum & veri- tati, quæ dicimus, consentanea esse,

M.
Repugnat
charitati
Aposto-
licæ.

¶ p.

reperietis. Quid enim? An non Apostolorum Princeps, licet Galilæus esset ac Judæus, Romam tamen profectus est, ibidemque in Romanos etiam gentiles, & caligine ethnicâ involutos, tanto ferebatur amore; ut pro eorum salute & vincula & carceres subire, & sanguinem profunderi non dubitaret? An non S. Jacobus pariter Judæus & Galilæus erat, & tamen Hispanos tanto prosequeretur amore, ut ingentes pro eorum salute, labores, libens exantlaret; vitamque suam, illic promptè obtulisset, nisi divina providentia, capitis damnamandum, ac securi feriendum Hierosolymis ordinasset? An non S. Paulus, licet Tarso, Ciliciæ metropoli, oriundus esset, velut ipse testatur: *Ego sum vir Judæus, natus in Tarso Cilicia.* A. & 22. Nilominus & in Romanos, & in Corinthios, & in Thessalonenses, Colossenses, Ephesios, aliosque, quibus Evangelium annuntiabat, tanto rapiebatur amore; ut pro illis, anathema esse & sanguinem fundere exoptaret; quem admodum Romæ postea, extra Urbem in loco, ad tres fontes, dicto, accidit, ubi cervice rescâta, lac, ut ait S. Chrysostomus, pro sanguine dedit. Eadem communis charitas in reliquis Apostolis eluxit. Et vix misero mundo, si solos illi dilexissent populares: quid si enim Petrus hæsisset Bethsaidæ, Paulus Tarsis, alii in alia urbe patria; ubi, obsecro, mansisset conversio totius orbis terrarum? Quo pacto implevisset Domini mandatum. *Ite in mundum universum, & predicate Evangelium omni creatura?* Non patriotis tantum, sed omni creaturae? Hæc est igitur charitas Apostolica,

ad omnes nationes, gentesque sese dilatans ac porrigens: hanc factis, hæc verbis illi docuere: Unde toties incantant: *Non est distinctio Judæi & Græci, servus & liberi, Barbari & Scythæ, nam idem Dominus omnium*, qui sicut omnes homines amore magno prosequitur, ita eundem ab Apollolis demonstrati erga omnes voluit. Tali igitur & nos, qui vitam profitemur Apollolicam, charitate non particulari, sed universalis refulgere decet; si profissioni nostræ facere satis, & ingentes animarum manipulos cum exultatione reportare desideremus.

III. Particularis amicitia nationalis, pestis est, & repugnat charitati primitivæ Ecclesiæ, quam Diabolus supereminando zizanias falsæ dilectionis gentis propriæ, pessundare conatus est. Erat, tunc temporis, teste S. Luca, in Ecclesia *cor unum & anima una.* *Cor unum*, quia idem sentiebant omnes; *anima una*, quia nec voluntatum diverterant studia. Et cum præterea agerille Servatoris nostri sanguine recensis suis largè irrigaretur; dici vix potest, quin arcto charitatis vinculo omnes copulerentur. Et tamen quod fidem penè sepeperat, in tam alta pace ac tranquillitate, tam vehemens repente turbo ortus est, ut illam penitus disturbaturus videtur. Sed unde quæso hic turbo exortus est? Non aliunde, nisi ex nimio nationis propriæ studio & patriæ amore: quia nimirum in distribuendis elemosynis communibus libentius Apollolice utebantur operâ viduarum hebræarum, quam græcarum; propterea quod illæ, ut observat Beda, majori rerum ac laborum

eorum usque acque notitia prædita, melius omnium necessitatibus prospicere poterant, quam græcæ. Cùm ecce Græci inoper in Christianorum numerum adlecti, non tam contra viduas Hebræorum, quos nihil in eare culpa admisisse excusabant, quam contra Apostolos passim conqueri cœperunt. *Crescente numero discipulorum, factum est murmur Græcorum, adversus Hebræos; eo quod despicere in ministerio quotidiano vidue eorum. Act. 6.* Quis non miretur? Patiebantur Christiani illi primi, horrendas persecutiones, rapiebantur ad carceres, ad vincula, ad rogos & gladios: sed omnibus hæc tormentis sæva Tyrannis animorum unionem relaxare non potuit, quin potius auxit, arctiorque eos in vicem charitatis nexu constrinxit; studium verò nationis, laxare & confringere hoc vineulum paravit. Cui in more positum est, non alterius nationis perionarum dignitatem & merita attendere, sed illarum exaltationem, gentis suæ depressionem & contemptum interpretari. *Eò quod despicere in ministerio quotidiano vidue eorum; non ajunt, postpouerentur, sed despicere. Et hæc quidem tam virulenta ac pestilens est passio, ut ne ipse quidem Apostolorum Princeps, ad singulos propè passus, non tantum verbis, sed umbrâ etiam prodigia patrans, ab hoc judicio illorum temerario excluderetur. Nec turbo sedatus, pestiferque hic morbus compressus fuisset; nisi tempore providissent Apostoli, & viduis utriusque nationis à concredito ministerio remotis, septem viros Spiritu S. & sapientiâ plenos ad hoc munus elegissent. Act. 6.*

O amoris nationalis inordinati malignitas! ô charitatis veræ hostis! ô lues pestilens! ô fœcundum suspicionum, judiciorum temerariorū, obmurmurationum, odiorum ac diffidiorum seminarium! Si eum excitas turbinem, in primitivæ Ecclesiæ vitis, primo spiritu etiamnum, novoque ardore flagrantibus; quas in pectoribus à primævo illo calore multum deficientibus strages excitabis? Si ipse Apostolorum Princeps ac reliqui Apostoli, à suspicionibus virulentis & judiciis temerariis non fuere liberi; quis deinceps Præsidum aut Prælatorum immunis erit?

IV. Particularis amicitia nationalis, pestis est. & repugnat vocationi nostræ, repugnat legibus & menti Sancti Fundatoris nostri, repugnat primævæ Societati nostræ; quod paucis declarabimus.

1. Repugnat vocationi nostræ; quæ ex Regula 2. est *diversa loca peragere & habitare in quavis mundi plaga; ubi majus Dei obsequium & fructus animarum sperantur.* Ideo nos voto peculiari obstringimus, ad quasvis missiones, inter fideles & infideles, in Europa vel Asia, in China vel Malabar, in Brasilia, aliavæ regione longinqua obeundi. Et quâ id ratione fiet, ab iis, qui privato amore nationi suæ arctè nimis agglutinantur? Aut quis id præstabit, nisi omnes gentes, & totum mundum in corde suo gesserit, ut de Gentium Doctore commemorat S. Chryostomus: *Cor Pauli, cor totius mundi?* Aut quomodo tanta charitatis ac pectoris amplitudo & latitudo, cum tanta cordis coarctatione, angustis que amoris stare poterit? cogitate ergo & videte *Fratres vocationem vestram:*

Eccc Vos

IV.
Repugnat
vocationi
nostræ.

Vos mundum deseruistis & patriam, atque in scholam, cohortemque Christi adiciti estis, adeoque vos non estis de mundo. Sed ego elegi vos (de mundo) & posui, ut eatis & fructum afferatis, & fructus vestri maneat: ait Salvator. Posuit nos ut fructum afferamus, hoc est invicem diligamus: exponit S. Augustinus Tract. 87. in Joann. Charitas ergo est fructus noster: hanc diligimus Deum, hanc diligimus invicem. Hanc Apostolus commendare volens fructus spiritus, a capite posuit: Fructus, inquit, spiritus charitas est: Deinde gaudium, pax, longanimitas, benignitas, bonitas. S. Aug. l. c. Quo autem pacto hæc cum amore privato consistent?

2. Repugnat menti & legibus S. Ignatii, qui 3. p. Const. quod etiam in Regulam 17. Summarii translatum est: voluit nos omnium creaturarum amorem inordinatum exuere; ac deinde unionem & conformitatem voluntatum maximam copulari. Reg. 42. Ut tanquam una phalanx & quasi vir unus, Domini nostri JESU Christi hostes aggredemur, & quoniam vis unita fortior est, generose sterneremus, nequaquam vero, si divisi iudicio ac voluntate fuerimus, id obtinebimus; sed potius ab hostili exercitu fugabimur & dissipabimur.

3. Repugnat Societati primæ adeo floridæ ac celebri, quæ ex diversissimis nationibus coaluit: S. Ignatius enim erat Cantaber; S. Xaverius Navarræus, P. Petrus Faber Allobrox. P. Joannes Codurius Gallus; P. Simon Rodericus Lusitanus atque ita de reliquis; & tamen tanta erat omnium, consensus unioque animorum, ut pro miraculo haberetur.

Quemadmodum Ecclesia Catholica decus & ornamentum est, quod ex variis adeo nationibus ac populis constat: nimirum Ex omni natione quæ sub celo est. Act. 2. Unde Davidi Regi spectandam se exhibuit, in vestitu deaurato, circumdata varietate. Psal. 40. Quæ varietas, ex mente Augustini symbolum extitit diversorum illorum idiomatum & linguarum, diversarum illarum nationum, quas sinu suo Ecclesia Dei complectitur, vera totius Universi Regina. Vestitus Regina hujus & pretiosus est & varius in linguis variis. Alia lingua Æthi, alia Syra, alia græca, alia hebræa, alia illa, alia illa. Faciunt lingua ista varietatem vestis Regina hujus: quæ magnificè refulget & gloriatur. Ita pariter Societas nostra minimæ non infima gloria est, tanta nationum varietas & tanta animorum conformitas; linguarum divisio, cordium unio quam tantopere suspiciebat ac deprecabatur summus Pontifex Gregorius XIII. Verum unice nobis in Societate curandum est, quod in Ecclesia, tanquam tunica inconsutis, observandum monebat Augustinus: In veste ista varietas sit, scissura non sit. Abiit, abiit, ab illa hæc & gloria varietatis à supremo Numine, tanquam ornamentum singulare Societati collata, occasionem dicit & crudeliter ejus laceranda prebeat. Tunc enim verò posito omni ornatu aureo, atro se & lugubri habitu deberet obnubere. Avertat bonus Deus omen infausum! Hæc enim ratione omnis Societatis gloria marcesceret, si omnis & decor decideret, atque ut scribit R. P. Claudius Aquaviva, quintus Societatis nostræ Præpositus Generalis

in Epistola de perfectione; *Formidandum foret, ut olim S. Hieronymus dicebat, ingemiscentis orbis terrarum se attritam esse miratus est; ita cum lacrymis miseretur Societas, se non amplius eam esse, quam fuerat; sed tanquam effeto jam corpore defuisse, & pristinam vigorem, charitatisque ardorem amisisse.*

Quae cum ita sint, Dilectissimi, locum hor pestiferum, & carduorum venenatorum genus, aconiti instar, à Caecodemone, electo sinceræ charitatis frumento superseminatum, omnino evellere studeamus, & vel ab ipso vitæ religiose limine, nec minimas in cordibus nostris radicum fibras jacere permittamus. Ex variis regionibus convenimus in domum hanc probationis, & tanquam varii marmoris, diversique coloris tessellæ, in Religionis pavimento ante muro eleganter compingimur, & charitatis calce conjungimur; allaboramus, ut nec toto vitæ decursu, nec totâ adeo æternitate unquam dissolvamur. Curemus, ut charitas nostra erga fratres nostros, Christi Domini charitatem exempletur; omnes omnino homines complectentem, pro omnibus morientem; cui omnis particularis amicitia nationalis, quàm maximè repugnat. Caveamus hanc veræ & Apostolicæ charitatis pestem; & cum illis absque nationum

discrimine, ubicunq; terrarum ex obedientia vixerimus, aut quibuscumq; commemorabimur, dilectione communi prosequamur. Dilatemus cor nostrum, vasti instar maris, quosvis fluvios, Rhenum & Danubium, Tiberim & Sequanam sinu prono excipientis, sibi que unientis. Ampliemus cor nostrum instar cordis Gentium Doctoris, *cor Pauli, cor totius mundi*; omnes omnino mortales amore Apostolico complectens. Foveamus charitatem, Ecclesie primitivæ, haud abfimilem; & quidquid huic repugnat, averruncemus. Custodiamus unionem primævæ Societatis, in aurea veste, & varietate, ac summa simul unitate gloriosæ, omnemque spuriam nationum dilectionem, & ipsi Societati & vocationi nostræ, & S. Ignatii instituto ac legibus repugnantem penitus proferibamus: Sic in flore & vigore perstabit Societas: velut coadunata phalanx hostes JESU Christi Imperatoris sui fortiter aggredietur, ac feliciter expugnabit & detriumphabit. Et veluti paradifus, omni lolio & zizanio carens copiosos omnium virtutum fructus, suos & aliorum bono producet.

Eccc 2

REGU-